

Պրոլետարներ բոլոր երկրների, միացե՛ք

ՀԿՊ ԿԵՆՏԿՈՄԻ

ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻ ԵՎ

ԱԳԻՏԱՅԻՆԻ ԲԱԺԻՆ

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲԱԺԻՆ

№ 4

ՓԵՏՐՎԱՐ

1956

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ
ЭКЗЕМПЛЯР

digitised by

A.R.A.R.@

Նյութեր գրույցների համար

Ա. ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ— Մեր ռեսպուբլիկայի 1956 թվականի Պետական բյուջեն	1
Ս. ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ— Հայրենիքի սլաշտպանության շրջան դիրքերում	8

Ազիտացիոն աշխատանքի փորձից

Լ. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ— Արտագրական բարձր ցուցանիշներով նշանավորենք պարտիայի XX համագումարը	20
---	----

Միջազգային քեմաներ

Ի. ՖԻԼԻՊՈՎ— Միջազգային հակայական նշանակություն ունեցող փաստաթուղթ	27
---	----

Պատասխան բնօրհանների հարցերին

Ա.Ղ. ՆՍԱՅԱՆ— Դեղին պրոֆմիությունների մասին	44
--	----

Նոր գրքեր

Խմբագրության հասցեն.— Երևան, ՀԿՊ Կենտկոմ,
II հարկ, 60-րդ սենյակ: Հեռախոս՝ 2—52—78:

ՆՅՈՒԹԵՐ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

**ՄԵՐ ՌԵՍՊՈՒԲԼԻԿԱՅԻ 1956
ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵՆ**

Ա. ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

Հունվարի 23—24-ը Երևանում տեղի ունեցած Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի Երկրորդ սեսիան քննարկեց և հաստատեց ռեսպուբլիկայի 1956 թվականի՝ վեցերորդ հնգամյակի առաջին տարվա Պետական բյուջեն: Բյուջեի թվերի մեջ վառ կերպով արտացոլված են Կոմունիստական պարտիայի և Սովետական կառավարության իմաստուն ազգային քաղաքականությունը, նրանց անսահման հոգատարությունը ՍՍՌՄ ազգային ռեսպուբլիկաների էկոնոմիկայի ու կուլտուրայի հետագա զարգացման, աշխատավորների նյութական բարեկեցության բարձրացման նկատմամբ:

Սովետական ժողովուրդը հայրենասիրական մեծ խանդավառությամբ դիմավորեց վեցերորդ հնգամյա պլանի վերաբերյալ ՍՄԿՊ 20-րդ համագումարի Դիրեկտիվների

նախագիծը: Դա — մեր — սոցիալիստական Հայրենիքի տնտեսության և կուլտուրայի ծաղկման, նրա տնտեսական ու պաշտպանական հզորության հետագա ամրապնդման հոյակապ ծրագիրն է: Վեցերորդ հնգամյա պլանի իրականացումը նոր առաջընթաց խոշոր քայլ կլինի մեր երկրում կոմունիստական հասարակարգ կառուցելու ճանապարհին:

Հնգամյա պլանի վերաբերյալ Դիրեկտիվների նախագծով խոշոր միջոցառումներ են նախատեսվում միութենական ռեսպուբլիկաների, այդ թվում նաև մեր ռեսպուբլիկայի էկոնոմիկայի և կուլտուրայի հետագա զարգացման համար: Բավական է նշել, որ հնգամյակի ընթացքում ռեսպուբլիկայի արդյունաբերության համախառն արտադրանքը ավելացվում է մոտավորապես 1,7 անգամ, էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը՝ մոտավորապես 1,3 անգամ, հանքային պարարտանյութերի արտադրությունը՝ 1,6 անգամ, ցեմենտինը՝ 2 անգամ, խաղողի գինուն՝ 1,4 անգամ, կաշվե կոշիկեղենինը՝ 1,5 անգամ: Հնգամյակում ավարտվելու է Սեվան-Հրազդան կասկադի հիդրոէլեկտրակայանների շինարարությունը, սկսվելու է նոր հիդրոէլեկտրակայանների կառուցումը: Կա-

— 2 —

ռուցվելու են տասնյակ նոր գործարաններ ու ֆաբրիկաներ: Գյուղատնտեսության բնագավառում նախատեսվում է 1960 թվականին, 1955 թվականի համեմատությամբ, հացահատիկի արտադրությունը ավելացնել մոտավորապես 1,5 անգամ, մսինը՝ 2,1 անգամ, կաթինը՝ 2,2 անգամ, բրդինը՝ 1,8 անգամ, բոժոժինը՝ 1,8 անգամ:

Ռեսպուբլիկայի 1956 թվականի Պետական բյուջեն լիովին ապահովում է վեցերորդ հնգամյակի առաջին տարվա տնտեսական և կուլտուրական հսկայական շինարարության ֆինանսավորումը: Հայկական ՍՍՌ Գերազույն Սովետի սեսիան 1956 թվականի Պետական բյուջեն հաստատեց եկամուտների գծով՝ 1 միլիարդ 335 միլիոն 699 հազար ռուբլի գումարով, ծախսերի գծով՝ 1 միլիարդ 335 միլիոն 60 հազար ռուբլի գումարով: Այսպիսով, բյուջեի եկամուտները ծախսերի նկատմամբ գերազանցում են 639 հազար ռուբլիով:

Անցյալ տարվա համեմատությամբ զգալիորեն ավելացվել են ռեսպուբլիկայի ժողովրդական տնտեսության ֆինանսավորման համար նախատեսված գումարները: Արդյունաբերության, շինարարական ինդուստրիայի, թեթև և սննդի արդյունաբերության,

— 3 —

գյուղատնտեսութեան, տրանսպորտի և ժողովրդական տնտեսութեան մյուս ճյուղերի հետագա զարգացման համար Պետական բյուջեով ծախսերը սահմանված է 340 միլիոն 54 հազար ռուբլի և բացի դրանից, ձեռնարկութեանների և տնտեսական կազմակերպութեանների սեփական միջոցների հաշվին՝ 285 միլիոն 815 հազար ռուբլի, ընդամենը 625 միլիոն 869 հազար ռուբլի, որը անցյալ տարվա համար սահմանված գումարը գերազանցում է մոտավորապես 83 միլիոն ռուբլով:

Սովետական ժողովրդի նյութական բարեկեցութեան և կուլտուրական մակարդակի հետագա բարձրացումը, գիտութեան, կուլտուրայի, ժողովրդի առողջապահութեան և ժողովրդական կրթութեան գործի հետագա զարգացումը միշտ էլ հանդիսացել և հանդիսանում է Կոմունիստական պարտիայի և Սովետական պետութեան ամենաչեղմ հոգատարութեան առարկան: Այդ հոգատարութեանը իր արտահայտութեանն է գտել սոցիալ-կուլտուրական միջոցառումների ֆինանսավորման համար բյուջեում նախատեսված հսկայական գումարների մեջ: Ռեսպուբլիկայի Պետական բյուջեով սոցիալ-կուլտուրական միջոցառումների համար հատկա-

— 4 —

ցումները սահմանված է 883 միլիոն 523 հազար ռուբլի, որը կազմում է ամբողջ բյուջեի 66 տոկոսը և անցյալ տարվա համար հատկացված գումարը գերազանցում է ավելի քան 75 միլիոն ռուբլով:

Այդ գումարից ընդհանուր ռեսուրսման ու ֆաբգործուսի դպրոցների, տեխնիկումների, բուհերի, գիտահետազոտական հիմնարկների, գրադարանների, ակումբների, թատրոնների, մամուլի և լուսավորութեան ու կուլտուրայի գծով այլ միջոցառումների համար հատկացվում է 565 միլիոն 353 հազար ռուբլի: 233 միլիոն 627 հազար ռուբլի հատկացվում է հիվանդանոցների, մանկամասերների, սանատորիաների, ծննդատների և բնակչությանը բժշկական օգնութեան ցույց տվող այլ հիմնարկութեանների, ֆիզկուլտուրայի և սպորտային միջոցառումների համար: Զգալիորեն ավելացվել է նաև պատերազմի և աշխատանքի հաշմանդամների ու նրանց ընտանիքների կենսաթոշակների և նպաստների, հաշմանդամների տների պահպանութեան, ժամանակավոր անաշխատատեղերի գեպքում բանվորներին ու ծառայողներին տրվող նպաստների համար հատկացվող գումարները: Այդ նպատակի

— 5 —

համար բյուջեում նախատեսված է 84 միլիոն 543 հազար ռուբլի:

Ի հակադրություն կապիտալիստական աշխարհի, տրտեղ բյուջեի եկամուտները ծանր բեռի պես ընկած են աշխատավորների ուսերին, սոցիալիզմի երկրում բյուջեի եկամուտների գերակշռող մասը գոյանում է պետական և կոոպերատիվ ձեռնարկություններից ստացվող եկամուտներից, շրջանառության հարկերից ու օգուտներից կատարվող մասհանումներից: Մեր ռեսպուբլիկայի Պետական բյուջեով նախատեսված 1 միլիարդ 335 միլիոն 699 հազար ռուբլի եկամուտներից 1 միլիարդ 61 միլիոն ռուբլին կուտակվելու է հենց այդ աղբյուրներից: Հասկանալի է, թե ինչպիսի պատասխանատվություն է ընկնում մեր պետական ու կոոպերատիվ ձեռնարկությունների և առևտրական կազմակերպությունների վրա: Բյուջեի եկամուտները լիովին ապահովելու համար անհրաժեշտ է հասնել այն բանին, որ յուրաքանչյուր ձեռնարկություն սիստեմատիկորեն կատարի արտադրական առաջադրանքները, անընդհատ բարձրացնի աշխատանքի արտադրողականությունը և արտադրանքի տրակը, իջեցնի ինքնարժեքը, վերացնի անարտադրողական ծախսերը:

— 6 —

Համաժողովրդական այդ խնդիրների լուծման համար մղվող պայքարում մեծ է մեր ագիտատորների դերը: Նրանց խնդիրն է՝ մասսաների մեջ ագիտացիոն աշխատանքի ընթացքում հնգամյա պլանի վերաբերյալ Դիրեկտիվների նախագծում, ՀԿՊ 18-րդ համագումարի որոշումներում, ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի և Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի սեսիաների որոշումներում առաջադրված խնդիրները սերտորեն շաղկապել յուրաքանչյուր ձեռնարկության, կուտնտեսության, սովխոզի, ՄՏԿ-ի կոնկրետ խնդիրների հետ, աշխատավորների տեղադրությունը բեռնել աշխատանքի թերությունների վերացման վրա, արդյունաբերության տեխնիկական պրոգրեսի, աշխատանքի կազմակերպումը բարելավելու, արդյունաբերության և գյուղատնտեսության առաջավորների փորձը լայնորեն կիրառելու վրա:

Ագիտատորների պատվի խնդիրն է՝ մարտական, նպատակասլաց ագիտացիայով բարձրացնել մասսաների արտադրական, քաղաքական ակտիվությունը, ստեղծագործական նախաձեռնությունը, ծավալել համաժողովրդական սոցիալիստական մրցությունը վեցերորդ հնգամյակի առաջին տարվա հոյակապ խնդիրները հաջողությամբ կենսագործելու համար:

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԴԻՐՔԵՐՈՒՄ

(Սովետական Բանակի և Ռազմա-Մովային
Նավատորմի 38-րդ տարեդարձի առթիվ)

Ս. ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ

Սովետական ժողովուրդը, նրա հետ միասին ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրների աշխատավորներն ու ամբողջ պրոպրետարիատը մարդկությանը փետրվարի 23-ին տոնելուն Սովետական Բանակի և Ռազմա-Մովային Նավատորմի 38-րդ տարեդարձը:

Այդ համաժողովրդական տոնը մեր երկրի աշխատավորները այս տարի նշում են քաղաքական ու արտադրական բարձր ակտիվության պայմաններում:

Կոմունիստական պարտիայի ղեկավարության մեր երկրի աշխատավորները հաջողությամբ կատարելով հինգերորդ հնգամյա պլանը, տնտեսական ու կուլտուրական շինարարության բնագավառում ձեռք բերած լավագույն ցուցանիշներով են գնում դեպի

— 8 —

ՍՄԿՊ XX համագումարը, որի պատվին ծավալված սոցիալիստական մրցության մեջ բանվորներն ու կոլտնտեսականները նորաստեղծ սխրագործություններ են կատարում:

Սովետական մարդիկ հայրենասիրական բուռն խանդավառությամբ ընդունեցին ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1956—1960 թվականների վեցերորդ հնգամյակի վերաբերյալ ՍՄԿՊ XX համագումարի Դիրեկտիվների նախագիծը, որի իրականացումը նոր խոշոր քայլ կլինի կոմունիզմի կառուցման գործում:

Նոր հնգամյակի Դիրեկտիվների նախագիծում խոշոր միջոցառումներ են նախատեսվում միութենական բոլոր ռեսպուբլիկաների ժողովրդական տնտեսության հետագա զարգացման և արտադրողական ուժերի ճիշտ տեղաբաշխման ուղղությամբ: Մեր ռեսպուբլիկայում նախատեսվում է վեցերորդ հնգամյակում ամբողջ արդյունաբերության համախառն արտադրանքն ավելացնել մոտավորապես 1,7 անգամ, այդ թվում ռեսպուբլիկական արդյունաբերությունը՝ 1,6 անգամ: Առանձնահատուկ զարգացում են ստանալու մեքենաշինությունը, հաստացաշինությունը, գործիքաշինությունը և էլեկտրատեխնիկական արդյունաբերությունը:

— 9 —

Խոշոր աշխատանք պետք է կատարվի ռեսպուբլիկայի գյուղատնտեսության բնագավառում: 1960 թվականին, 1955 թվականի համեմատությամբ, հացահատիկի արտադրությունն ավելացվելու է մոտավորապես 1,5 անգամ, բանջարեղենինը՝ 2,4 անգամ, մսինը 2,1 անգամ, կաթինը 2,2 անգամ: Ոռոգելի հողերի տարածությունն ընդարձակվելու է 39 հազար հեկտարով, ջրովի են դարձվելու 150 հազար հեկտար արոտավայրեր:

Սովետական Բանակի և Ռազմա-Մտվային Նավատորմի օրը, մեր երկրի աշխատավորության հետ միասին, քաղաքական և մարտական պատրաստականության բարձր ցուցանիշներով են տոնում նաև սովետական ռազմիկները, որոնք իրենց բոլոր ջանքերը գործադրում են հմտորեն տիրապետելու ժամանակակից ու ավելի կատարյալ մարտական տեխնիկային, զգոն կերպով պահպանել մեր Հայրենիքի անվտանգության շահերը:

Սովետական Բանակը Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռևոլյուցիայի ծնունդն է: Նրա կազմակերպիչն ու ղեկավարը մեծ կենսի ստեղծած Կոմսոնիստական պար-

— 10 —

տիան է, որը մեր զինված ուժերին միշտ գոտեմարտի է ոգեշնչել սոցիալիստական Հայրենիքի ռիսերիմ թշնամիների դեմ և պահոյել հաղթանակը մարտի դաշտում:

Ամեն անգամ, երբ իմպերիալիստական գիշատիչները փորձել են ոտնձգություններ կատարել Մեծ Հոկտեմբերի նվաճումների դեմ, Կոմսոնիստական պարտիայի և Սովետական կառավարության առաջին իսկ կոչով մեր հերոսական բանակը լրիվ մարտական վիճակում կռվի է դուրս եկել օտարերկրյա զավթիչների դեմ և պատվով կատարել իր պարտքը Հայրենիքի հանդեպ:

Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռևոլյուցիայի հաղթանակը և աշխարհում առաջին Սովետական պետության ստեղծումը առաջ բերեց բոլոր երկրների, առաջին հերթին ԱՄՆ-ի և Անգլիայի ռեակցիոն ուժերի ատելությունը ընդդեմ երիտասարդ Սովետական ռեսպուբլիկայի: Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռևոլյուցիայի թշնամիները արշավելով Սովետական Ռուսաստանի վրա, իրենց բոլոր ջանքերը գործադրում էին ոչընչացնելու բանվորների ու գյուղացիների ձեռք բերած նվաճումները:

Մեր հայրենիքն առնված էր կրակե օղակի մեջ: Ռևոլյուցիայի թշնամիների գրոհները

— 11 —

կասեցնելու, նրանց ջախջախելու համար նորաստեղծ սոցիալիստական պետութեան համար անհրաժեշտ էր ունենալ սեփական, աշխատավորների շահերին անհունորեն նվիրված, բարձր կարգապահութիւն ունեցող բանակ: Այդ նպատակով էլ ժողովրդական Կոմիսարների Սովետի նախագահ Վ. Ի. Լենինի ստորագրութեամբ 1918 թվականի հունվարի 28-ին հրապարակվեց դեկրետ՝ Բանվորագյուղացիական Կարմիր Բանակ կազմակերպելու մասին, իսկ փետրվարի 14-ին՝ Ռազմա-Մովային Նավատորմ կազմակերպելու մասին:

Վ. Ի. Լենինը, Կոմունիստական պարտիան կազմակերպելով Կարմիր Բանակն ու նրան ոգեշնչելով մարտի թշնամու դեմ, հավատով էին լցնում սովետական մարդկանց սրտերը հաղթանակի նկատմամբ:

Իր գոյութեան առաջին իսկ օրերից, իմպերիալիստական զավթիչների դեմ մղած մարտերում Կարմիր Բանակը ցույց տվեց արիութեան ու խիզախութեան, Հայրենիքին անհունորեն նվիրվածութեան լավագույն օրինակ: Թվով ոչ շատ, բայց ունւյտցիոն ոգով ուժեղ Սովետական Զինված Ուժերի զորագնդերը Պսկովի և Նարվայի տակ ջախջախիչ հարված հասցրին գերմանական ինտեր-

— 12 —

վենտների «փառաբանված» դիվիզիաներին ու կասեցրին հակառակորդի առաջխաղացումը դեպի երկրի խորքը: Այդ 1918 թվականի փետրվարի 23-ն էր: Դրա համար էլ այդ օրը Սովետական Բանակի տարեգրութեան մեջ մտավ որպէս նրա ծննդւան օր և ամեն տարի նշվում է ինչպէս համաժողովրդական տոն:

Ստեղծվելով քաղաքացիական պատերազմի կրակի տւ բոցերի մեջ, թշնամու դեմ մղած ահեղ ճակատամարտերում մեր Հայրենիքի Զինված Ուժերը գնալով աճեցին և հզոր ուժ դարձան: Մեծ Լենինի գաղափարները գոտեմարտի էին ոգեշնչում Կարմիր Բանակի մարտիկներին: Ռազմաճակատի որ հատվածում վտանգն ավելի սպառնալի էր՝ Լենինն աշնտեղ էր ուղարկում Ի. Վ. Ստալինին ու իր մյուս զինակիցներին: Պարտիայի կոչով աշնտեղ էին մեկնում հազարավոր կոմունիստներ և ապահովում հաղթանակը թշնամու դեմ:

Սովետական Զինված Ուժերը ետ մղեցին ամերիկա-անգլիական իմպերիալիստների կողմից ոգեշնչված բոլոր արշավանքները մեր երկրի դեմ ու ջախջախեցին սպիտակ գվարդիականների խռովութիւնները, որոնց նպատակն էր կործանել երիտասարդ

— 13 —

Սովետական Ռեսպուբլիկան, աշխարհի առաջին բանվորա-գյուղացիական պետությունը: Քաղաքացիական պատերազմն ավարտվեց Սովետական Զինված Ուժերի հաղթանակով, որն ապահովեց մեր Հայրենիքի ազատությունն ու անկախությունը:

Օտարերկրյա ինտերվենցիաները ջախջախելուց և քաղաքացիական պատերազմը հաղթականորեն ավարտելուց հետո Կոմունիստական պարտիայի ղեկավարությամբ սովետական ժողովուրդը ձեռնամուխ եղավ խաղաղ ստեղծագործ աշխատանքի, սոցիալիզմի կառուցման գործին:

Նրկրի բոլոր ջանքերն ուղղվելով ժողովրդական տնտեսության զարգացման, առաջին հերթին ծանր ինդուստրիայի աճին, պարտիան ու Սովետական կառավարությունը միաժամանակ մշտական հոգատարություն էին հանդես բերում մեր Հայրենիքի զինված ուժերի հզորությունն ամրապնդելու համար, նրան զինում էին առաջնակարգ մարտական տեխնիկայով և սիրով աճեցնում ռազմական կադրեր:

Այն ժամանակ, երբ սովետական ժողովուրդը զբաղված էր խաղաղ ստեղծագործական աշխատանքով, իմպերիալիստական ավազակները բազմիցս փորձեր կատարեցին

— 14 —

ներխուժելու մեր պետական սահմանները: Սակայն ամեն անգամ հանդիպելով Սովետական Զինված Ուժերի ջախջախիչ հարվածներին, նրանք մատնվել են պարտության:

Ստրկացնելով Նվրոպայի ժողովուրդներին և եվրոպական երկրների էկոնոմիկան օգտագործելով պատերազմի շահերի համար հիտլերյան Գերմանիան 1941 թվականի հունիսի 22-ին սկստադրժորեն հարձակվեց Սովետական Միության վրա, միանգամից մարտի մեջ մտցնելով 170 դիվիզիա:

Մեր Հայրենիքի վրա հարձակվելու պահին ֆաշիստական Գերմանիան տներ լիովին մտրիլիզացրած բանակ, որն արդեն ժամանակակից պատերազմ մղելու երկարամյա փորձ էր ձեռք բերել:

Մեր Հայրենիքի վրա կախված մահացու վտանգի այդ օրերին Կոմունիստական պարտիայի ղեկավարությամբ սովետական ժողովուրդը ոտքի ելավ սրբազան Հայրենական պատերազմի, վրժքով պաշտպանելու Մեծ Հոկտեմբերի նվաճումները, բանվորների, կտլտնտեսականների ու ինտելիգենցիայի քրտինքով ստեղծված հարստությունը:

— 15 —

Հայրենական Մեծ պատերազմը սկսվեց Սովետական Բանակի ու Նավատորմի համար անշահալետ պայմաններում, որի հետևանքով էլ պատերազմի սկզբնական շրջանում թշնամու գերակշռող ուժերի գրոհների ներքո մեր բանակը ստիպված եղավ նահանջի ծանր մարտեր մղել:

Չնայած նրան, որ պատերազմի սկզբին նենգ թշնամու ուժերը գերակշռող էին, մանավանդ տանկերի ու ինքնաթիռների քանակով, բայց սովետական ռազմիկները հետոսաբար մարտնչում էին օտարերկրյա զավթիչների դեմ և արիաբար պաշտպանում հայրենի սրբազան հողը:

Մտակվայի տակ 1941 թվականի վերջերին հիտլերյան հորդանների դեմ մղված մարտերում Սովետական Բանակի ձեռք բերած հաջողությունները բեկում նախապատրաստեցին պատերազմում: Այդ մարտական գործողություններից հետո առավել աչքի ընկավ ստալինգրադյան ճակատամարտը, որի ընթացքում ջախջախվեց ֆաշիստական 330 հազարանոց բանակը: Ստալինգրադյան ճակատամարտում Սովետական Բանակի ձեռք բերած հաղթանակը վճռական բեկում ստեղծեց երկրորդ համաշխարհային պատերազմում:

— 16 —

3428-56

Օրյոլի, Կուրսկի, Բելգորոդի շրջաններում մղված ահեղ կռիվներում մեր բանակի ձեռք բերած հաղթանակից հետո Սովետական Ձինված Ուժերը մինչև պատերազմի վերջը նախաձեռնությունը ամուր պահեցին իրենց ձեռքը:

1944 թվականին Սովետական Ձինված Ուժերի կողմից հակառակորդին հասցրած 10 ուժգին հարվածների հետևանքով մեր հայրենի հողից լիովին դուրս վռնդվեցին թշնամու զորքերը:

1945 թվականին Սովետական Ձինված Ուժերի եզրափակիչ հաջող գործողությունների հետևանքով հիտլերյան բանակների դիմադրությունը վերջնականապես կոտրվեց և ֆաշիստական Գերմանիան անվերապահորեն կապիտուլացվեց:

Գերմանական զավթիչների դեմ հաղթանակ տանելուց հետո Սովետական Միության Ձինված Ուժերը ջախջախիչ հարված հասցրեցին իմպերիալիստական Յապոնիայի կվանտունյան բանակին և ապահովեցին մեր Հայրենիքի անվտանգությունը Արևելքում:

Սոցիալիստական Հայրենիքի ազատության ու անկախության համար մղված կատաղի պատերազմի շորս տարիների ըն-

— 17 —

թացքում սովետական ժողովուրդը, հարազատ Կոմունիստական պարտիայի ղեկավարութեամբ շերերաց մեծագույն փորձությունների հանդեպ, ցուցաբերեց երկաթյա կամք, իր ունեւորին տարավ պատերազմի ամբողջ ծանրութիւնը և այն հասցրեց հաղթական վախճանի:

Ֆաշիստական Գերմանիայի և իմպերիալիստական Յապոնիայի դեմ Սովետական Միութեան և նրա Զինված Ուժերի տարած հաղթանակը մեկ անգամ ևս ամբողջ աշխարհին ապացուցեց սոցիալիստական սիստեմի գերազանցութիւնը կապիտալիստականի հանդեպ:

Ռազմական տեսակետից այդ հաղթանակը համոզիչ կերպով ցույց տվեց մեր Զինված Ուժերի, անձնակազմի մարտական հատկութիւնների, սպառազինութեան, մեր ստրատեգիայի ու տակտիկայի գերազանցութիւնը հիտլերյան Գերմանիայի ու միլիտարիստական Յապոնիայի բանակների նկատմամբ, որոնք այն ժամանակ առավել ուժեղ կապիտալիստական բանակներ էին:

Սովետական Զինված Ուժերի հաղթանակը Հայրենական Մեծ պատերազմում անթառամ փառքով պսակեցին իրենց մար-

— 18 —

տական դրոշները: Այդ հաղթանակի շնորհիվ ժողովուրդների ազատութեան ու խաղաղութեան մեծ դրոշը այժմ ծածանվում է Եվրոպայի ու Ասիայի մի հսկայական տարածութեան վրա:

Կոմունիստական պարտիան ու Սովետական կառավարութիւնը մեր երկրի ամբողջ ջանքերը ուղղելով վեցերորդ հնգամյա պլանի կենսագործմանը, միաժամանակ մեծագույն հոգատարութիւն են ցուցաբերում Սովետական Միութեան Զինված Ուժերի ամրապնդման նկատմամբ՝ ապահովելով մեր Հայրենիքի ակտիվ պաշտպանութիւնը:

Մեր Հայրենիքի անվտանգութեան և բոլոր ժողովուրդների խաղաղ համագործակցութեան շահերը պահանջում են մշտական զգոնութիւն, շթուլացող հոգատարութիւն Սովետական պետութեան և նրա պաշտպանութեան հետագա ամրապնդման նկատմամբ: Սովետական ժողովուրդը կարող է վստահ լինել, որ մեր Զինված Ուժերի անձնակազմը այսուհետև ևս հաստատակամորեն կբարձրացնի իր մարտունակութիւնը, կտիրապետի մարտական նորագույն տեխնիկային և հուսալի կերպով կպաշտպանի մեր Սոցիալիստական Հայրենիքի շահերը, սովետական մարդկանց խաղաղ ստեղծագործ աշխատանքը:

ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐՈՎ ՆՇԱՆԱՎՈՐԵՆՔ ՊԱՐՏԻԱՅԻ 20-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Շահումյանի շրջանի Լենինի անվան Մետախագործվածքային ֆաբրիկայի գործող № 1 ցեխի ագիտատոր Լ. Կարապետյանի զրույցը ջուլհակների հետ:

Ջուլհակները ամեն անգամ մեծ ուղադրությամբ են լսում իրենց ագիտատոր Լ. Կարապետյանի խառնածները: Այդ հանգամանքը ամենից առաջ բացատրվում է նրանով, որ ագիտատորի զրույցները միշտ էլ նվիրված են եղել այնպիսի կարևոր հարցերի, որոնք շարժել են ունկնդիրների հետաքրքրվածությունը:

Կենդանի, գրավիչ ու համոզող է ագիտատոր Կարապետյանի խոսքը: Ամեն անգամ ագիտացիոն զրույցի հավաքվելով, բանվորները գիտեն, որ նրանից ոչ միայն լսելու են վերջին իրադարձություններին վերաբերվող հաղորդումներ, այլև մի նոր

— 20 —

բան են սովորելու իրենց աշխատանքը բարելավելու ուղղությամբ:

Հարուստ ու բովանդակալից է ագիտատորի կողմից անցկացվող զրույցների թեմատիկան: Ոչ միայն ցեխի, այլև արտադրության յուրաքանչյուր աշխատողի աշխատանքային հաջողությունների մասին նա միշտ էլ իր ձեռքի տակ ունի թարմ տվյալներ ու փաստեր:

Ագիտատոր Կարապետյանը հաճախակի ունկնդիրների հետ զրույցներ է ունենում ստանձնած պարտավորությունները կատարելու մասին: Օրինակ, օրերս նա ունկնդիրների հետ զրույց ունեցավ պարտիայի XX համագումարը արտադրական բարձր 'ցուցանիշներով դիմավորելու մասին: Ջրույցի հենց սկզբից նա ունկնդիրներին մանրամասնորեն պատմում է թե ինչ, ինչպես է կատարում իր ստանձնած պարտավորությունները:

Մտնելով պարտիայի XX համագումարի պատվին ծավալված սոցիալիստական մրցույթյան մեջ, — ասում է ագիտատորը, — այժմ մեր ջուլհակներն ավելի շատ և բարձր որակի արտադրանք են տալիս: Իր ասածը համոզիչ դարձնելու նպատակով նա բերում է ենթավարպետներ Խ. Տուրգուլյանի և

2. Շահինյանի օրինակը: Մանրամասն կանգ առնելով նրանց կողմից արտադրական հաշտությունների հասնելու «գաղտնիքները» բացահայտելու վրա, նա միաժամանակ նշում է, որ այդ ընկերները բացի երկրին շատ արտադրանք տալուց, կատարել են նաև հումքի և նյութեղենի կոմպլեքսային խնայողություն, ապահովել են մեքենաների անխափան աշխատանքը և բարձրացրել են արտադրանքի տրակը:

Հենց շնորհիվ արտադրական այդ հաշտությունների, բացատրում է ագիտատորը, — նրանք արժանացան ՍՍՌՄ Տեքստիլ արդյունաբերության մինիստրության և Տեքստիլ արդյունաբերության աշխատողների պրոֆմիտլյան Կենտրոնական Խորհրդի կողմից սահմանված մրցանակին ու պատվոգրերին:

Ֆաբրիկայի, ցեխի և մրցության առաջավորների կողմից ձեռք բերված հաջողությունները նշելուց հետո, ագիտատորը չի խուսափում նաև թերությունների մասին խոսելուց: Ընդհակառակը, ելնելով աշխատանքի արտադրողականության բարձրացնելու իրենց ունեցող հնարավորություններից, ունկնդիրների առաջ ամենայն սրությամբ նա դնում է այդ թերություններն

— 22 —

ու տեղ գտած բացերը կարճ ժամանակում վերացնելու անհրաժեշտությունը: Նա այն կարծիքն է հայտնում, որ իրենց մոտ դեռևս բոլոր դազգահների վրա աշխատող բանվորները չեն, որ հասել են բարձր արտադրողականության և արել են այն ամենը, ինչ հնարավոր էր: Ագիտատորն իր ասածը հաստատելու համար բերում է երկու օրինակ.

Մոսկվայի «Կրասնայա ոտզա» ֆաբրիկայում գործող «ԶԳՍՊ—50» տիպի գործվածքային յուրաքանչյուր մեքենայի միջին արտադրողականությունը, — ասում է ագիտատորը, — երկու անգամ գերազանցում է մեր ֆաբրիկայում եղած նույն տիպի մեքենաների միջին արտադրողականությունից: Ուրեմն ինչո՞ւմն է բանը: Ինչո՞ւ մի դեպքում հնարավոր է բարձր արտադրողականության հասնել, իսկ մյուս դեպքում՝ ոչ: Նշանակում է, որ դեռևս մեր ֆաբրիկայում ամեն ինչ չի արված տեխնիկային տիրապետելու, մեքենաների կարողությունը լիովին օգտագործելու համար: Այդ կենդանի օրինակից հետո ագիտատորը կոնկրետ փաստերով ցույց է տալիս, որ իրենց մոտ կան բոլոր հնարավորությունները Մոսկվայի այդ առաջավոր ձեռնարկությանը հասնելու հա-

— 23 —

մար: Օրինակ, ֆաբրիկայում նույն տիպի մեքենայի վրա աշխատող շատ ջուլհակուհիներ տշ միայն հասել են «կրասնայա ոտ-զա» ֆաբրիկայի առաջավոր մարդկանց, այլև տրոշ դեպքերում գերազանցել են նրանց: Զուլհակուհի Ա. Ղազարյանը յուրաքանչյուր ժամում պլանով նախատեսված 2 մետր գործվածքի փոխարեն թողարկում է 4,1 մետր արտադրանք: Սակայն բանն այն է, որ ֆաբրիկայում տշ բոլորն են աշխատում Ղազարյանի ու մյուս առաջավորների օրինակով: Վերցնենք մեկ այլ օրինակ: Ընդամենը երկու ամիս առաջ ընկ. Մ. Մինասյանի ղեկավարած բրիգադան նվաճեց միջբրիգադային փոխանցիկ դրոշը: Բայց այդ բրիգադայի ընկերները երկար ժամանակ չկարողացան այն իրենց ձեռքում պահել և այժմ փոխանցիկ դրոշը գտնվում է Պ. Կլեյչյանի բրիգադայում: Ինչո՞ւ այսպես ստացվեց, — հարց է տալիս ագիտատորը: Ունկնդիրները ճիշտ կեդպով պատասխանում են, որ այդ եղավ այն պատճառով, որ Մինասյանի բրիգադայի աշխատողները հասնելով տրոշ հաջողությունների, հանգստացան ձեռք բերածով և թերազնահատեցին իրենց մրցակիցների ուժերը:

— 24 —

Ընդհակառակը, նրանց մրցակիցներն աշխատեցին ամբողջ ուժերի լարմամբ և հաղթող դուրս եկան:

Ահա թե ինչպիսին է մրցության տեժը: Եթե մրցում ես հաղթելու համար, ապա դրան հասնելու ճանապարհին պետք է կատարես քեզանից կախված ամեն ինչ, — եղբայրակուհի է ագիտատորը:

Ցեխում աշխատանքի արտադրողականության բարձրացմանը խանգարող պատճառներից մեկն էլ ագիտատորը համարում է աշխատանքային անհրաժեշտ կարգապահության բացակայությունը: Նա նշում է, որ դեպքեր են լինում, երբ բանվորների ոչ հարգելի բացակայությունների պատճառով մեքենաները մնում են անօգտագործելի, երբեմն հոսքը ժամանակին չի մատակարարվում և երբեմն էլ խախտվում կամ ձգձգվում են մեքենաները մամակի ու հիմնական վերանորոգումից հետո շահագործման հանձնելու ժամկետները: 1955 թվականի իր արտադրական պլանները ցեխը լիովին կատարեց: Սակայն տրոշ բանվորներ թերակատարեցին իրենց արտադրական նորմաները: Ունկնդիրների տեղադրությունը սրելով այդ հարցի վրա, ագիտատորը միաժամանակ կոնկրետ օրինակներով պարզաբանում է, թե

— 25 —

ինչ պետք է անել, որպեսզի ընկերական օգնության միջոցով ետ մնացողներին հասցրնել առաջավորներին: Այնուհետև ագիտատորը նշում է, որ ջուհիակներն տւ ջուհիակուհիները ունեն լայն հնարավորություններ ոչ միայն պլանները կատարելու, այլև երկրին մեծ քանակությամբ և բարձր տրակի արտապլանային արտադրանք տալու համար:

Խոսելով դեռևս աշխատանքի անհրաժեշտ փորձ շունեցող երիտասարդ բանվոր-բանվորուհիների տեխնիկական պատրաստականությունը բարձրացնելու մասին, ագիտատորը խորհուրդ տվեց նրանց տւտւմնասիրել առաջավորների աշխատանքի փորձը և այն արմատավորել իրենց մոտ:

Զրույցից հետո ստանձնած պարտավորությունները գերազանց ցուցանիշներով կատարելու մասին մտքերի աշխույժ փոխանակություն սկսվեց ունկնդիրների միջև: Նրանք բազմաթիվ և կտնկրեստ օրինակներով պարզաբանեցին այն անսպառ հնարավորությունները, որ կան ֆաբրիկայում երկրին ավելի շատ և ավելի բարձր որակի արտադրանք տալու համար:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԹԵՄԱՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀՈԿԱՅԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՓԱՍՏԱԹՈՒՂԹ

Ի. ՖԻԼԻՊՈՎ

Վերջին ժամանակներս աշխարհում ոչ մի այլ իրադարձություն այնքան խոր հետաքրքրություն առաջ չէր բերել, իր վրա բևեռելով մեր երկրի սահմաններից դուրս գտնվող հասարակության սևեռուն ուշադրությունը, ինչպես ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1956—1960 թվականների վեցերորդ հնգամյա պլանի վերաբերյալ ՍՄԿՊ XX համագումարի Դիրեկտիվների նախագծի հրապարակումը:

Բոլոր երկրներում ամենաբազմազան քաղաքական տւղղության պատկանող մամուլը մանրամասն հաղորդումներ հրապարակեց սովետական նոր հնգամյակի հիմնական խնդիրների և ցուցանիշների մասին: Թերթերը և ամսագրերը տպագրում են բազմաթիվ հոդվածներ, տեսություններ և մեկնաբանություններ, տրոնց մեջ քննարկվում են վեցե-

որորդ հնգամյակի դերը Սովետական Միության տնտեսական զարգացման գործում և նրա ազդեցությունը միջազգային դրության վրա:

Այն շթուլացող հետաքրքրությունը, որ ցուցաբերում են բոլոր երկրների հասարակական լայն շրջանները սովետական նոր հնգամյակի նկատմամբ, վառ կերպով վկայում է, թե որքան վիթխարի է նրա միջազգային նշանակությունը:

Սովետական պետության էկոնոմիկայի և կուլտուրայի զարգացման մոտակա հնգամյակի հոյակապ ծրագիրը, որ նշված է ՍՄԿՊ XX համագումարի Դիրեկտիվների նախագծում, խորին գոհունակություն և անկեղծ տրախտություն առաջ բերեց ամբողջ աշխարհի աշխատավորների մեջ: Երկրագնդի բոլոր անկյուններում աշխատավտր մարդիկ վեցերորդ հնգամյակը իրավամբ գնահատում են, որպես Սովետական Միության մի նոր հսկայական ավանդ խաղաղության, դեմոկրատիայի և սոցիալիզմի գործում:

ՍՍՌՄ վեցերորդ հնգամյա պլանի լուրջ առանձնապես ջերմ ընդունելություն գտավ ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրներում:

Չինական ժողովրդական Ռեսպուբլիկայի, Լեհաստանի, Ռումինիայի, Հունգարիայի,

— 28 —

Չեխոսլովակիայի և սոցիալիստական լագերի մյուս երկրների թերթերը ամեն օր տպագրում են հոդվածներ, թղթակցություններ, նամակներ, բանվորների, գյուղացիների, ինտելիգենցիայի կարծիքներ, տրոնց մեջ իրենց արտահայտությունն են գտնում աշխատավորների այն խոհերն ու զգացմունքները, որ առաջ է բերել սովետական նոր հնգամյակի հոյակապ պլանը:

«ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման վեցերորդ հնգամյա պլանի վերաբերյալ Դիրեկտիվների նախագծի հրապարակումը,— գրել է «Ժենմինժիբատ» թերթը,— չին ժողովրդի համար հսկայական ոգեվորության ուժի մի իրադարձություն է: Մենք կգործադրենք մեր բոլոր ուժերը, որպեսզի սովետական մեծ ժողովրդի օրինակով մեր մեծ հայրենիքը խաղաղ աշխատանքով դարձնենք հզոր ինդուստրիալ-սոցիալիստական տերություն»:

«Կարդալով վեցերորդ հնգամյա պլանի վերաբերյալ ՍՄԿՊ XX համագումարի Դիրեկտիվների նախագիծը՝ մարդ չի կարող չհիանալ,— ասել է չեխոսլովակյան անվանի մեքենավար Պ. Դանկուն:— Հսկայական են նրանում նշված խնդիրները: Մենք գիտենք, որ սովետական մարդիկ կատարելով նոր

— 29 —

հնգամյակը՝ է՛լ ավելի կամրապնդեն իրենց մեծ Հայրենիքի տնտեսական ուժն ու հզորությունը, իսկ դրա հետ մեկտեղ՝ նաև ամբողջ սոցիալիստական լազերի հզորությունը: Ահա թե ինչու մեծք ջերմորեն ցանկանում ենք, որ սովետական ժողովուրդը հաջողությամբ կատարի այն հոյակապ խընդիրները, որ դրել է նրա առաջ Կոմունիստական պարտիան»:

Այդ կարծիքին են և այդ են ասում ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրների միլիտանավոր աշխատավորները, տրոնք ծանոթացել են սովետական վեցերորդ հնգամյակի նյութերին:

Առաջիկա հնգամյակում է՛լ ավելի կամրապնդվի ու կընդարձակվի Սովետական Միության և սոցիալիստական հզոր լազերի բոլոր երկրների քաղաքական, տնտեսական և կուլտուրական համագործակցությունը:

Սովետական Միությունը, ինչպես ասված է ՍՄԿՊ XX համագումարի Դիրեկտիվների նախագծում, ամեն կերպ կընդարձակի համագործակցությունը ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրների հետ տնտեսական ռեսուրսները և արտադրողական կարողությունները ընդհանուր շահերի համար ավելի ռացիոնալ օգտագործելու ասպարեզում՝ ժո-

— 30 —

ղովրդական տնտեսության առանձին ճյուղերի զարգացումը կոտրդինացնելու, արտադրությունը մասնագիտացնելու և կոտպերացնելու, ինչպես նաև գիտատեխնիկական նրվաճումների և արտադրական առաջավոր փորձի փոխանակություն կատարելու միջոցով:

Այդ հեռանկարը ուրախացնում և ոգեշնչում է ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրների աշխատավորներին, որոնք պայքարում են իրենց երկրների ժողովրդատնտեսական պլանների կատարման համար:

Ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրների մամուլը համոզմունք է հայտնում, որ առաջիկա հնգամյակում տնտեսական համագործակցության ամրապնդումը Սովետական Միության և այդ երկրների միջև՝ կարագացնի տնտեսական շինարարության տեմպերը սոցիալիստական լազերի երկրներում, ամենանպաստավոր պայմաններ կստեղծի նրանց ժողովրդական տնտեսության հետագա վերելքի համար, սոցիալիզմի տալիով հաջող առաջընթացի համար:

1956 թվականը նոր հնգամյակի սկսման տարի է ոչ միայն Սովետական Միության, այլև Լեհաստանի, Չեխոսլովակիայի, Հունգարիայի, Ռումինիայի, Ալբանիայի, Գեր-

մանական 'Իեմոկրատական Ռեսպուբլիկայի համար: Այդ հանգամանքը էլ ավելի է նըպաստում Սովետական Միության և ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրների տնտեսական համագործակցության զարգացմանը, սոցիալիստական լազերի բոլոր երկրների եղբայրական փոխադարձ օգնության ընդլայնմանը՝ իրենց ժողովրդա-տնտեսական հեռանկարային պլանների կատարման համար մղվող պայքարում:

Սովետական վեցերորդ հնգամյակի հոյակապ հեռանկարները հիացմունքի և սովետական ժողովրդի նկատմամբ հակայական համակրանքի զգացմունք են առաջ բերում նաև կապիտալի երկրների աշխատավորների մեջ:

Սովետական հինգերորդ հնգամյակի հանրագումարները և ՍՍՌՄ վեցերորդ հնգամյա պլանի առաջադրանքները համեմատելով կապիտալիստական երկրների տնտեսական զարգացման տվյալների հետ, այդ երկրների ժողովրդական լայն մասսաները տեսնում են այն հակայական ակնբախ առավելությունները, որ տանի սոցիալիստական հասարակարգը կապիտալիստականի հանդեպ:

Մեկնաբանելով Դիրեկտիվների նախագի-

— 32 —

ծը, Ֆրանսիայի կոմունիստական պարտիայի օրգան «Յոմանիտե» թերթը գրել է.

«Ինչպիսի հակապատկեր հին, կապիտալիստական աշխարհի լճացման հանդեպ: Այստեղ արտադրության զարգացումը նշանակում է տնտեսական ճգնաժամ, աղքատություն և դործազրկություն, մինչդեռ ՍՍՌՄ-ում այդ զարգացումն օգտագործվում է ամբողջ հասարակության բարեկեցությունն ու երջանկությունն ապահովելու համար»:

ՍՍՌՄ կոմունիստական շինարարության հաջողությունները, սովետական վեցերորդ հնգամյակում նշված տնտեսական և կտլ-տուրական շինարարության վիթխարի խընդիրները ակնբախտրեն համոզում են կապիտալիստական երկրների բանվոր դասակարգին և բոլոր աշխատավորներին, որ սոցիալիզմի տղին միակ ճիշտ ուղին է, որը տանում է դեպի ազատ ու երջանիկ կյանք: Սովետական նոր հնգամյակը ամրապնդում է բոլոր երկրների աշխատավորների հավատն այն բանի նկատմամբ, որ իրենք հաղթանակ կտանեն խաղաղության և սոցիալիզմի համար մղվող պայքարում:

Եթե սովետական նոր հնգամյակի համբավը մեր երկրի սահմաններից դուրս գտնվող աշխատավորների սրտերը համակեց բերկ-

րանքի, ոգևորության և լավագույն ապագայի նկատմամբ հույսի զգացմունքով, ապա Սովետական Միության թշնամիներին նախորդ հատուկություն և տագնապ պատճառեց:

Այս կապակցությամբ անհետաքրքիր չի լինի վերհիշել, որ բուրժուական տնտեսագետները և տեսաբանները անվստահությամբ և ծաղր ու ծանակով էին դիմավորում սովետական նախորդ, մանավանդ առաջին հնգամյակները, մեծամտորեն դրանք համարում էին ֆանտաստիկ պլաններ և կանխագուշակում դրանց «անխուսափելի կրախը»: Կյանքը դաժանորեն ծաղրեց այդպիսի վայմարգարեներին: Սովետական ժողովուրդը հաջողությամբ կատարեց իր ժողովրդական տնտեսության բոլոր հնգամյա պլանները, իսկ նրանք, ովքեր կանխագուշակում էին դրանց տապալումը, խայտառակվեցին: Զարմանալի չէ, որ այժմ այլևս ոչ ոք սիրտ չի անում հանդես գալ այն պնդումով, թե սովետական տնտեսական պլանները անիրագործելի են:

Քննարկելով այժմ Դիրեկտիվների նախագիծը, բուրժուական մամուլը հարկադրված է խոստովանել սովետական նոր հնգամյակի միանգամայն իրական ու իրագործելի լինելը:

— 34 —

«Այժմ ոչ ոք այլևս փորձ չի անում երես դարձնելու այդ պլաններից և վերահսկիչ թվերից — դրանք նախիվ և ֆանտաստիկ պլաններ անվանելով, — գրել է անգլիական «Տրիբյուն» շաբաթաթերթը: — Արևմտյան բոլոր պատասխանատու մեկնաբանները չափազանց լուրջ վերաբերվեցին վեցերորդ հնգամյա պլանի վերաբերյալ հաղորդագրություններին»:

Վեցերորդ հնգամյակում ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության առաջ դրված խնդիրների թափն առ խիզախությունն այնքան մեծ է, որ այդ բանը չի կարող անգամ չխոստովանել արևմտյան երկրների բուրժուական մամուլը: Դանիական ֆինանսական շրջանների օրգան «Ֆինանստիդենդե» շաբաթաթերթը, որին դժվար է կասկածել թե համակրանք է տածում ՍՍՌՄ-ի նկատմամբ, անդրադառնալով վեցերորդ հնգամյա պլանի վերաբերյալ Դիրեկտիվների նախագծին, հայտարարել է. «Պլանի թվերը շատ բանով դերազանցում են այն, ինչ արտացոլվում է Սովետական Միության 1960 թվականի տնտեսական դիրքերի վերաբերյալ ամենախիզախ երազանքներում»:

Բուրժուական մամուլում առանձնապես աշխույժ արձագանքներ է առաջ բերել Դիրեկ-

— 35 —

տիվների նախագծի այն տեղը, ուր ասվում է, որ Սովետական երկիրն այժմ ունի բոլոր անհրաժեշտ պայմանները, որպեսզի պատմական կարճ ժամանակամիջոցում տնտեսական խաղաղ մրցության ճանապարհով լուծի ՍՍՌՄ հիմնական տնտեսական խնդիրը՝ բնակչության յուրաքանչյուր շնչին ընկնող արտադրանքի արտադրությամբ հասնել և առաջ անցնել կապիտալիստական առավել զարգացած երկրներից: Այս կապակցությամբ բազմաթիվ բուրժուական տեսաբաններ համեմատության մեջ են դնում գլխավոր կապիտալիստական երկրների և Սովետական Միության տնտեսական զարգացման տեմպերը և առաջին հերթին ծանր արդյունաբերության զարգացման տեմպերը: Այդ տվյալների վերլուծությունը չափազանց անմխիթար հետևությունների և հանգեցնում նրանց:

Ֆրանսիական «Մոնդ» թերթը Դիրեկտիվների նախագծին նվիրված խմբագրական հոդվածում գրել է. «Հարկավոր է ընդունել, որ ՍՍՌՄ արդյունաբերական զարգացման տեմպերը չափազանց պատկառելի են և որ նրանք ավելի բարձր են, քան արևմտյան կապիտալիստական երկրների տեմպերը»:

«Ռուսաստանը, — հայտարարում է անգ-

— 36 —

լիական «էկոնոմիստ» ամսագիրը, — տնտեսական ամենալուրջ մարտահրավերն է նետում Արևմուտքին: Նա հետամնաց երկրից ոչ միայն դարձել է Եվրոպայի արդյունաբերական գիգանտ, այլև սկսում է հասնել բնակչության յուրաքանչյուր շնչին ընկնող արտադրության այն մակարդակին, որ ձեռք է բերել Եվրոպան»:

Ստիպված է նման հետևության հանգել նաև ամերիկյան «Նյու-Յորք թայմս» թերթը: «Ռուսները, — գրում է այդ թերթը, — անկասկած մեծ հաջողություն ձեռք կբերեն մտտակա հինգ տարում, և տնտեսական տեսակետից կսկսեն հասնել մեզ»:

Հոլանդական «Տրոտալ» թերթի խոսքերով՝ «ռուսական նոր հնգամյակը լուրջ սպառնալիք է Արևմուտքի արդյունաբերական գերազանցությանը»:

Ջանազան երկրների բուրժուական մամուլի արտահայտած այս և նման բազմաթիվ այլ կարծիքները վկայում են, որ կապիտալիստները տագնապի մեջ են Սովետական Միության աճող տնտեսական հզորությունից և երկյուղ են կրում կապիտալիզմի ու սոցիալիզմի տնտեսական խաղաղ մրցության հեռանկարի հանդեպ:

Սովետական նոր հնգամյակը տեխնիկա-

— 37 —

կան հզոր պրոգրեսի հնգամյակ է, սովետական էկոնոմիկայի բոլոր ճյուղերում նորագույն տեխնիկայի արմատավորման հնգամյակ: Դիրեկտիվների նախագիծը նախատեսում է զգալիորեն ընդլայնել ատոմային էներգիայի կիրառումը խաղաղ նպատակներով, լայն մասշտաբներով միջոցառումներ իրագործել արդյունաբերության բոլոր ճյուղերում արտադրության տեխնիկական մակարդակի բարձրացման ուղղությամբ՝ էլեկտրիֆիկացման, կոմպլեքսային մեքենայացման և ավտոմատացման հետագա զարգացման, նորագույն բարձր արտադրողական սարքավորման և առաջավոր տեխնոլոգիայի արմատավորման, հնացած սարքավորման լայն փոխարինման և մոդեռնացման հիման վրա:

Սովետական Միության բարձր տեխնիկայի այդ կուրսը իր վրա է գրավում արևմտաեվրոպական մամուլի առանձնահատուկ ուշադրությունը:

Ֆրանսիական «Պարի-պրես-ենտրանսի-ժան» թերթը անհանգստությամբ նշում է, որ Սովետական Միությունը «վիթխարի պրոգրես է ձեռք բերել ատոմային էներգիայի օգտագործման ասպարեզում», ավելացնելով, որ «հատկապես մեծ տպավորություն են

— 38 —

գործում սովետական ժողովրդի նվաճումները երկրի էլեկտրիֆիկացման ասպարեզում...»:

Արևմտագերմանական «Ֆրանկֆուրտեր ոռնդ-շառ» խոշոր թերթը անդրադառնալով ՍՍՌՄ տեխնիկական պրոգրեսի հարցերին առաջիկա հնգամյակում, հայտարարել է. «Որոշ չափով Սովետները թռիչք են կատարում մեխանիկայի ու էլեկտրականության դարի վրայով և մտնում ատոմի ու լիովին ավտոմատացված ձեռնարկությունների դարը»:

«Ռուսները,— տրտնջում է անգլիական «Տրիբյուն» շաբաթաթերթը,— ավելի շատ ուշադրություն են դարձնում ավտոմատացմանը, քան մենք՝ Արևմտեվրոպացիները: Նրանք բարձրացնում են իրենց տեխնիկական մակարդակը, հիմնական ուշադրությունը դարձնելով ամենապիտանի տեխնիկական կրթությանը, որի ասպարեզում նրանք շատ առաջ են անցել արևմտյան ամեն մի երկրից»:

Բուրժուական մամուլի արտահայտած մտքերը տողորված են այն տագնապով, որ վեցերորդ հնգամյակը նոր հնարավորություններ է ստեղծելու մյուս երկրների, հատկապես, այսպես կոչված տնտեսապես թույլ զարգացած երկրների հետ Սովետա-

— 39 —

կան Միութեան տնտեսական համագործակցութեան համար:

«Մեքենաների արտադրութեան աճմանը և ինժեներներին թվի ավելացմանը զուգընթաց, — տազնապահար նախազգուշացնում է «Նյու-Յորք թայմս» թերթը, — Սովետական Միութեանը ավելի ու ավելի շատ ունեւորաներ ձեռք կրերի արտասահմանում օգտագործելու համար»:

Արեւմտագերմանական «Դի վելտ» թերթը անհանգստութիւն է արտահայտում այն առթիւ, որ Դիրեկտիվների նախագիծը կարող է ուժեղ տպավորութիւն գործել Մերձավոր Արեւելքի և Ասիայի ժողովուրդների վրա: «Արեւմտաքր, — գրում է թերթը, — պետք է լրջորեն խորհի թույլ զարգացած երկրների տնտեսական զարգացման գործում իր ունենալիք ավանդի մասին: Խրուշչևի և Բուլգաչովի ուղեորութիւնը Ասիա և վեցերորդ հնգամյա պլանի Դիրեկտիվների նախագծի հրապարակումը՝ մի մրցահրավեր են Արեւմտաքի ասիական քաղաքականութեան նըկատմամբ»:

Ամերիկյան հայտնի տեսաբան Ուոլտեր Լիպմանը մատնանշում է թույլ զարգացած երկրների միջազգային դրութեան մեջ տեղի ունեցած լուրջ փոփոխութիւնը: «Անցավ այն

— 40 —

ժամանակը, — գրում է Լիպմանը «Նյու-Յորք գերալդ տրիբյուն» թերթում, — երբ արեւմտյան տերութիւններն էին միակ երկրները, որ արդյունաբերական արտադրանք էին մատակարարում թույլ զարգացած երկրներին»: Այժմ դրան մասնակցում է Սովետական Միութեանը, և թույլ զարգացած երկրները «չեն ցանկանում նրան դուրս հանել իրենց տնտեսական կապերի օրբիտից»:

Գաղութարարների շահերը պաշտպանող արեւմտյան բուրժուական մամուլի այս բոլոր երկյուղները իրական հիմք ունեն:

Սովետական վեցերորդ հնգամյակը ամենախոշոր հետաքրքրութիւն է առաջ բերել Արեւելքի երկրներում: Հնդկաստանի, Բիրմայի, Սվլանստանի և անկախ գոյութեան տղին թեւակոխած մյուս երկրների ժողովուրդները ձգտում են ստեղծել իրենց ազգային արդյունաբերութիւնը: Նրանք ուշադիր կերպով ուսումնասիրում են Սովետական Միութեան տնտեսական զարգացման փորձը: Վեցերորդ հնգամյակի պլանում այդ երկրները նմանապես նոր հնարավորութիւններ են տեսնում իրենց տնտեսական զարգացման գործում ՍՍՌՄ-ից լուրջ օգնութիւն ստանալու համար: Նրանք գիտեն, որ ի տարբերութիւն ԱՄՆ-ի և կապիտալիստական մյուս երկրնե-

— 41 —

րի ստրկական «օգնության», սովետական տնտեսական օգնությունը՝ դա իսկական անշահախնդիր օգնություն է, իսկական գործարար համագործակցություն, որի հիմքը կազմում է հավասարությունը և փոխադարձ շահավետությունը:

ԱՄՆ-ի, Անգլիայի և արևմտյան մյուս երկրների ռեակցիոն մամուլի օրգանները հաշվի առնելով այն հսկայական ազդեցությունը, որ թողնում է սովետական նոր հրեղաձայնը կապիտալիստական երկրների աշխատավորների մտքերի վրա, ճգնում են խեղաթյուրել նրա նպատակներն ու խնդիրները: Ընդ որում դրա համար նրանք չեն խորշում ոչ մի բանից՝ զրպարտությունից, նենգափոխությունից և բացարձակ կեղծիքից: Մասնավորապես, որոշ տեսաբաններ փորձում են ՍՍՌՄ վեցերորդ հնգամյա պլանը պատկերացնել որպես ինչ որ սպառազինությունների մրցավազքի պլան, նպատակ ունենալով դյուրահավատ մարդկանց նորից ու նորից վախեցնել կարծեցյալ «սովետական սպառնալիքով»: Այս և դրանց նման ցնորամիտ հերյուրանքները, որ տարածում է բուրժուական մամուլը, նպատակ ունեն ոչ միայն ստեր տարածել սովետական հնգամյակի հասցեին, այլև դրա հետ միասին բացա-

— 42 —

հայտ փորձեր անել արգարացնելու սպառազինությունների այն մրցավազքը, որ այսօր էլ շարունակվում է Արևմուտքում: Սակայն դժվար թե դրանք կարողանան որևէ մեկին մոլորության մեջ գցել:

Ծանոթանալով Դիրեկտիվների նախագծին՝ բոլոր երկրների բարի կամքի մարդիկ համոզված են, որ սովետական նոր հնգամյակը խաղաղ կոմունիստական շինարարության վիթխարի ծրագիր է, խաղաղ պայմաններում ստեղծագործելու ծրագիր: Այդ մասին է խոստում վեցերորդ հնգամյա պլանի Դիրեկտիվների նախագծի յուրաքանչյուր տողը, նրա յուրաքանչյուր թիվը:

Վեցերորդ հնգամյա պլանում հետևողականորեն արտահայտված է Սովետական Միության արտաքին խաղաղասիրական քաղաքականությունը, որը խարսխված է տարբեր սոցիալ-քաղաքական սիստեմների խաղաղ գոյակցության լենինյան սկզբունքի վրա: Դրանումն է կայանում սովետական նոր հնգամյակի հսկայական ձգողական ուժը, բոլոր երկրների ժողովուրդների մտքերի վրա ունեցած հսկայական ներգործության պատճառը:

ԴԵՂԻՆ ՊՐՈՖԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Կիրովականից ընթերցող ընկ. Մ. Սահակյանը խնդրել է տպագրել հոդված դեղին պրոֆմիտությունների մասին: Պատասխանում ենք ընկ. Սահակյանի հարցին:

Կապիտալիստական երկրներում պրոլետարական պրոֆեսիտնալ միություններից բացի, գոյություն ունեն նաև այնպիսի պրոֆմիտություններ, որոնց ղեկավարությունը գրեթե միշտ է բուրժուազիայի գործակալ ունակցիոն տարրերի ձեռքում: Վերջիններա իրենց ղեկավարությունը պրոֆմիտություններում իրականացնում են բանվոր դասակարգի և ձեռնարկությունների միջև համագործակցություն հաստատելու դիրքերից: Այդ ունակցիոն տարրերի ղեկավարության տակ գտնվող պրոֆմիտությունները ձախողում են բանվոր դասակարգի դասակարգային պայքարը և նպատակ ունեն պառակտել պրոֆմիտենական միասնությունը՝ ազգային և միջազգային մասշտաբով: Նմանօրինակ պրոֆմիտություններին ընդունված է կոչել «դեղին պրոֆմիտություններ»:

— 44 —

Այդպիսի պրոֆմիտություններ առաջին անգամ ստեղծվել են Ֆրանսիայում 1887 թվականին: Ըստ որոշ ենթադրությունների «դեղին» մականունը ծագել է այն բանից, որ Մոնսո-լյո-Մին բնակավայրում (Ֆրանսիա) բանվորների գործադուլը ձախողելու համար ձեռնարկատերերը ստեղծել էին միություն, որի անդամները ժողովի էին հավաքվել մի շենքում, որի դեղին թղթով ծածկված լուսամուտները ջարդվեցին գործադուլավորների կողմից:

Սկզբնական շրջանում «դեղին» էին կոչվում այն պրոֆմիտենական կազմակերպությունները, որոնք ստեղծվում էին ձեռնարկատերերի կամ պետական օրգանների կողմից՝ պրոլետարական պրոֆմիտություններին հակադրելու նպատակով:

Հետագա՝ իմպերիալիզմի շրջանում դեղին էին կոչվում այն բոլոր ուֆորմիստական պրոֆմիտությունները, որոնց ղեկավարությունը վարում էր բանվոր դասակարգի շահերը բուրժուազիայի շահերին ենթարկելու քաղաքականություն:

Այդ կարգի տիպիկ պրոֆկազմակերպություններից են անգլիական տրեդյունիոնները (արհեստակցական միություն), Աշխատանքի ամերիկյան ֆեդերացիան, Արտա-

— 45 —

դրական պրոֆմիությունների կոնգրեսը (ԱՄՆ) և այլն:

Այս դեղին պրոֆմիությունների վաճառված ղեկավարության միջոցով մոնոպոլիստները և սրանց կամակատար բուրժուական ռեակցիոն կառավարությունները դիմում են բոլոր միջոցներին, որպեսզի անդամալուծ անեն բանվոր դասակարգի սոցիալ-տնտեսական շահերի պաշտպանության համար պայքարող պրոլետարական պրոֆմիությունները, ուժեղացնեն բանվոր դասակարգի անզուսպ շահագործումը և ապահովեն իրենց առասպելական շահույթները:

Դեղին պրոֆմիությունների լիդերները միաժամանակ ամեն ջանք գործադրում են, որպեսզի խախտեն պրոֆմիութենական համաշխարհային միասնությունը, որին բանվոր դասակարգը հասել է երկարամյա, հետևողական պայքարի միջոցով: Այս ասպարեզում տրեդյունիոնների բրիտանական կոնգրեսի գլխավոր խորհուրդը ետ չի մընում Աշխատանքի ամերիկյան ֆեդերացիայից:

Այն պահին, երբ բանվոր դասակարգը միջազգային մասշտաբով ծավալում էր իր պայքարը պատերազմի հրձիգների ագրեսիվ նախապատրաստությունների դեմ, 1948

— 46 —

թվականին բրիտանական տրեդյունիոնների գլխավոր խորհուրդն առաջարկում էր «Ժամանակավորապես» դադարեցնել Պրոֆմիությունների համաշխարհային ֆեդերացիայի (ՊՀՖ) գործունեությունը: ՊՀՖ-ի գործադիր բյուրոն 1949 թվականի հոմեվարին հակահարված տվեց այդ պառակտչական առաջարկությանը, որի նպատակն էր հասնել ՊՀՖ-ի լուծարքին: Հանդիպելով վճռական հակահարվածի և չկարողանալով այդ ձևով պառակտել միջազգային պրոլետարիատի միասնությունը, տրեդյունիոնների բրիտանական կոնգրեսի լիդերները, ինչպես նաև ԱՄՆ-ի արտադրական պրոֆմիությունների կոնգրեսի և Հոլանդիայի ռեֆորմիստական պրոֆկենտրոնի ռեակցիոն լիդերները հայտարարեցին, որ իրենք դուրս են գալիս Պրոֆմիությունների Համաշխարհային ֆեդերացիայից: Դուրս գալով ՊՀՖ-ի կազմից, նրանք կազմեցին ՊՀՖ-ի դեմ ուղղված դեղին պրոֆմիություններ, այսպես կոչված՝ ազատ պրոֆմիությունների համաշխարհային ֆեդերացիա, որը համակրանք չի գտնում բանվոր դասակարգի շարքերում: Դեղին պրոֆմիությունների ռեակցիոն ղեկավարությունը գործելով բուրժուազիայի շահերի օգտին, դեմ է դուրս գալիս կանանց ու տղամարդ-

— 47 —

ՆՈՐ ԳՐԶԵՐ

«Պարսիական և սովետական մամուլի մասին»։—
Փաստաթղթերի ժողովածու։ Գինը 13 ռ. 70 կ., 950
էջ, տիրաժ 3.000:

«Օգնություն քաղաքացիների ունենդիրներին»։—
Ուսումնական ձեռնարկ։ Գինը 6 ռ., 478 էջ, տիրաժ
15.000:

Աշոտ Հովհաննիսյան— «Նալբանդյանը և նրա ժա-
մանակները»։ Գինը 23 ռ., 600 էջ, տիրաժ 5.000:

Հակոբ Հակոբյան— «Իմ աշխարհը»։ Գինը 90 կ., 40
էջ, տիրաժ 10.000:

Ռ. Դրամբյան— «Եղիշե Թադևոսյան»։ (Կյանքը և
ստեղծագործությունը)։ Գինը 9 ռ., 210 էջ, տիրաժ
1.000:

Գ. Ստեփանյան— «Արիիար Արիիարյան»։ Գինը
4 ռ., 284 էջ, տիրաժ 3.000:

Отдел Пропаганды и агитации
ЦК КП Армении
БЛОКНОТ АГИТАТОРА

№ 4

1956 г.

վճ 01015

Պատվեր 143

Տիրաժ 8950

ՀՍՍՌ Կուլտուրայի մինիստրության հրատարակչու-
թյունների և պոլիգրաֆ արդյունաբերության գլխավոր
վարչության № 2 տպարան, Երևան, Կոմունիստների № 8:
Գինը 50 կոպ.